

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการพัฒนาพื้นที่ทุนทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างเครือข่ายช่างทอให้เกิดเป็นชุมชนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัย และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอันเชื่อมโยงสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อสืบค้นและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านมูลค่าและคุณค่าของ “วัฒนธรรมผ้าทอ” ซึ่งเป็นภูมิปัญญาอันโดดเด่นของจังหวัดมหาสารคามที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ และชาวมหาสารคามยังคงสืบสานอย่างแพร่หลายในทุกอำเภอ จนได้เป็นส่วนหนึ่งในคำขวัญประจำจังหวัดมหาสารคาม คือ “พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร”

การสร้างคุณค่าโดดเด่นของวัฒนธรรมผ้าทอ ของจังหวัดมหาสารคามให้มีความแตกต่างจากวัฒนธรรมผ้าทอของชาวอีสานโดยทั่วไป เริ่มต้นในปี พ.ศ.2540 เมื่อมีการจัดประกวดลายผ้าประจำจังหวัด ลายผ้าที่ชนะเลิศเป็นลายผ้าที่สร้างสรรค์จากลายดั้งเดิม คือ นำโครงสร้างของลายโคมห้ามามัดย้อมซ้อนกับลายโคมเก้า แล้วโอบหุ้มแลเงา ให้มีลายแน่นขึ้นมีความละเอียดมากขึ้น และเพิ่มเติมสีเส้นให้สวยงามหลากหลาย จนเกิดเป็นลายผ้าขนาดเล็กและประณีต เรียกลายผ้านี้ว่า "ลายสร้อยดอกหมาก" (ลักษณะคล้ายดอกต้นหมาก) เป็นลายผ้าประจำจังหวัดมหาสารคาม ต่อมาลายสร้อยดอกหมากได้รับความนิยมมากขึ้นจนมียอดขายถึง 260 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2559-2560 จังหวัดมหาสารคามจึงได้มีนโยบายในการส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพ ทั้งจังหวัดผลิตผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมของจังหวัดมหาสารคาม ทำให้ในระยะต่อมาผลผลิตมีจำนวนมากเกินความต้องการ เนื่องจากตลาดยังคงจำกัดอยู่ภายในจังหวัดมหาสารคาม ไม่สามารถขยายตลาดไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่ ผู้บริโภคภายในจังหวัดจึงเริ่มชะลอการซื้อ ส่งผลให้ปัจจุบันถึงแม้ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก จะยังคงได้รับความนิยมในด้านคุณค่า แต่ยังประสบปัญหาในการสร้างมูลค่า ทางเศรษฐกิจ ให้แก่ชาวจังหวัดมหาสารคาม

ดังนั้น โครงการพัฒนาพื้นที่ทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างเครือข่ายช่างทอให้เกิดเป็นชุมชนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นเอกลักษณ์ ของจังหวัดมหาสารคาม จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมผ้าทอให้เกิดประโยชน์ต่อชาวจังหวัดมหาสารคาม ทั้งด้านคุณค่าทางวัฒนธรรม และด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจ ทั้งในส่วนการพัฒนาสร้างสรรค์ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก และการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาด้านการทอผ้าในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การผลิตเส้นใยไหมและฝ้าย การย้อมสีธรรมชาติ การสรรสร้างลวดลาย เทคนิคและวิธีการทอผ้า การออกแบบและแปรรูปผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าและกลุ่มทอผ้ากว่า 300 กลุ่มในจังหวัดมหาสารคาม ในขณะเดียวกันยังเป็นโอกาสในการส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ ในการต่อสู้กับภาวะเศรษฐกิจถดถอยในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกด้วย